

Pozdravna riječ

Balkanska mreža za obrazovanje na daljinu- BADEN, osnovana je u okviru regionalnog Tempus projekta " Unapređenje kvaliteta učenja na daljinu na visokoškolskim institucijama Zapadnog Balkana - DL@WEB". Nakon manje od dvije godine od osnivanja, BADEN mreža je postala prepoznata kako od strane partnerskih institucija koje su osnivači mreže, tako i od sve većeg broja pridruženih institucija i pojedinaca koji žele da sarađuju i razmjenjuju iskustva u oblasti učenja podržanog tehnologijama. Zadovoljstvo mi je da konstatujem da postoji velika želja za održanjem BADEN mreže, i da je interesovanje za pridruživanje BADEN mreži kao i broj kvalitetnih priloga koje dobijamo za BADEN bilten neprekidno u porastu.

Nakon ljetnje pauze, puni entuzijazma nastavljamo dalji rad i predstavljamo Vam jesenje izdanje BADEN biltena. Ovaj broj posvetili smo zanimljivim EU projektima u oblasti učenja podržanog ICT tehnologijama koji se trenutno realizuju u partnerskim insitucijama BADEN mreže. Pored navedenog , u ovom broju možete pročitati zanimljive priloge naših saradnika o postojećim inicijativama u zemljama Zapadnog Balkana vezanim za unapređenje primjene e-učenja i stručnog usavršavanja u obrazovanju. U sekciji Dešavanja donosimo vam niz informacije o predstojećim konferencijama i naučnim skupovima.

Pozivamo sve čitaoce na dalju saradnju i razmjenu iskustava, kao i na širenje mreže među kolegama koji su zainteresovani za oblast e- učenja i obrazovanja na daljinu.

Snežana Šćepanović
Fakultet za informacione tehnologije
Univerzitet "Mediteran", Podgorica
Crna Gora

IMPRESUM

BADEN bilten

God. 2, br.6, Oktobar 2014.

Izdaje: Balkanska mreža za obrazovanje na daljinu BADEN
Kursulina 2, 32000 Čačak
web: www.badennet.org
e-mail: badennet@gmail.com

Glavni urednik:

Danijela Milošević, Univerzitet u Kragujevcu, Srbija

Uređivački odbor:

Matjaž Debevc, Univerzitet u Mariboru, Slovenija

Radojka Krneta, Univerzitet u Kragujevcu, Srbija

Marjan Milošević, Univerzitet u Kragujevcu, Srbija

Viktorija Florjančič, Univerzitet Primorska, Slovenija

Snežana Šćepanović, Univerzitet Mediteran, Crna Gora

Suzana Loškowska, Univerzitet Ćirilo i Metodije, Makedonija

Danijela Šćepanović, Ministarstvo prosvete, nauke i tehnoloskog razv

SADRŽAJ

U ovom broju pročitajte:

Obuka nastavnika srednjih stručnih škola srbije za korišćenje resursa nerela mreže udaljenih laboratorija	3
Обликовања наставе у електронском учењу за ученике основне школе.....	5
Gdje je mesto tutora u masovnom obrazovanju?.....	8
Otvoreni podaci u službi naučnoistraživačke djelatnosti.....	11
New european thematic network "Future education and training in computing: how to support learning at anytime anywhere" (FETCH).....	13
Učenje jezika uz pomoć poodll-a	15
Druga faza e-učenja u republici srpskoj	18
Mladi preduzetnici u akciji	20
Improving the quality of support services for Students with Disabilities at Higher Education in Montenegro Dešavanja	22
Dešavanja	23
Naučni skup: sistem obrazovanja i digitalna kultura	23
Konferencija yu info 2015	23
Održan xxi infofest	23
Naučni skup: informacione tehnologije 2015	24
Online educa berlin 2014	24
Konferencija inted 2015.....	24
Info za internacionalne e-learning konferencije podrška razvoju informatičkih kompetencija zaposlenih u obrazovanju.....	25
Stručni skup "informatičke tehnologije u funkciji inkluzije", beograd	25
Poziv na prvi od niza tribina - stručnih skupova "informatičko obrazovanje u osnovnoj i srednjoj školi - problemi i rešenja.....	25
Šesta godišnja konferencija" informaciono-komunikaciona tehnologija u nastavi"	26

OBUKA NASTAVNIKA SREDNJIH STRUČNIH ŠKOLA SRBIJE ZA KORIŠĆENJE RESURSA NERELA MREŽE UDALJENIH LABORATORIJA

Jedan od ciljeva tekućeg Tempus projekta [NeReLa](#) je jačanje saradnje između univerziteta i srednjih tehničkih škola u Srbiji kroz uvođenje inovativnih metoda u nastavi stručnih predmeta radi podizanja kvaliteta nastave i povećanja interesovanja učenika za studije inženjerstva.

Dr Radojka Krneta, vanr. prof.
Fakultet tehničkih nauka u Čačku
Univerzitet u Kragujevcu

Inoviranje nastave stručnih predmeta iz oblasti elektrotehnike, računarstva i mehatronike sprovede se uvođenjem nastavnih modula sa udaljenim eksperimentima. Učenici će moći da preko interneta izvode udaljene eksperimente koji su postavljeni u laboratorijama 4 partnerska univerziteta u Čačku, Beogradu, Nišu i Novom Sadu i da kroz rad na eksperimentima povežu svoja stečena teoretska znanja sa eksperimentalnim rezultatima i nauče da rade sa hardverom i softverom koji se koristi za realizaciju tih eksperimenata.

Korišćenje udaljenih eksperimenata u nastavi stručnih predmeta zahteva prethodnu obuku nastavnika srednjih stručnih škola za korišćenje resursa iz udaljenih laboratorija. U okviru projekta NeReLa predviđeno je da se za korišćenje resursa NeReLa mreže udaljenih laboratorija kroz dve serije obuka obuči oko 160 nastavnika srednjih tehničkih škola iz Srbije.

Obuke nastavnika srednjih tehničkih škola za rad sa udaljenim eksperimentima realizovaće se kroz jednodnevnu Zimsku školu koja će se održati u toku u januara 2014. godine i dvodnevnu Letnju školu koja će se održati krajem juna 2014. godine.

Zimska škola biće realizovana u 4 univerzitetska centra za grupe od po 20 nastavnika koji će se u toku jednodnevne obuke kroz predavanja predavača sa domaćih i stranih partnerskih univerziteta upoznati sa udaljenim laboratorijama i mogućnostima primene udaljenih eksperimenata u nastavi inženjerskih disciplina. Kroz interaktivnu radionicu polaznici će moći da steknu praktična znanja vezana za rad sa udaljenim eksperimentima: registrovanje na Moodle platformi, zakazivanje i pristup udaljenom eksperimentu, kao i rad na samom eksperimentu. Četiri grupe polaznika koji budu pohađali Zimsku školu će drugi deo obuke obaviti u okviru dvodnevne Letnje škole koja će se za ove 4 grupe polaznika održati u četiri odabrana Regionalna centra za profesionalni razvoj zaposlenih u obrazovanju. U okviru Letnje škole polaznici će preko interneta izvoditi udaljene eksperimente koji su postavljeni u laboratorijama 4 partnerska univerziteta u Čačku, Beogradu, Nišu i Novom Sadu, pri čemu će u okviru Moodle nastavnog modula imati mogućnost sinhrono komunikacije sa nastavnicima i asistentima koji će se nalaziti u udaljenim laboratorijama fakulteta u Čačku, Beogradu, Nišu i Novom Sadu.

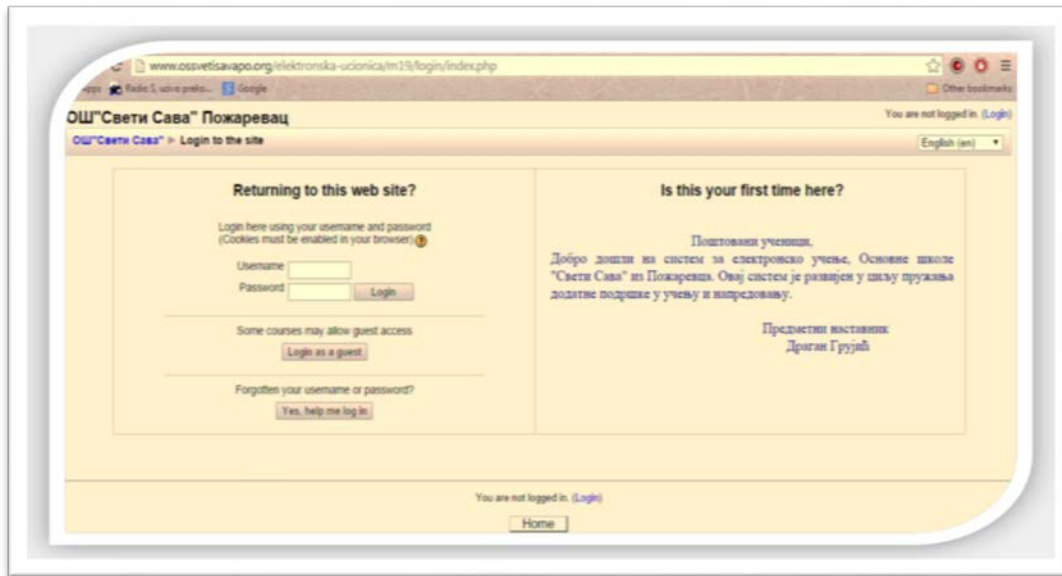
Radi pružanja mogućnosti što većem broju nastavnika srednjih stručnih škola da se obuče za korišćenje udaljenih eksperimenata i primene ih u nastavi stručnih predmeta i da za tu obuku dobiju sertifikat i steknu određen broj bodova po osnovu stručnog usavršavanja, Program obuke za korišćenje resursa mreže udaljenih laboratorija za jačanje saradnje univerziteta i srednjih stručnih škola prijavljen je za akreditaciju kod Zavoda za unapređenje obrazovanja i vaspitanja republike Srbije na Konkursu za odobravanje programa stalnog stručnog usavršavanja nastavnika, vaspitača, stručnih saradnika i direktora za školsku 2014/2015. i 2015/2016. godinu.

Program koji je prijavljen za akreditaciju ima isti scenario kao i trodnevna obuka koja će se obaviti kroz zimsku i letnju školu 2015.g. u okviru aktivnosti NeReLa projekta. Akreditacijom ovog programa bi se tako obezbedila i održivost i dalja eksploatacija rezultata projekta koji će biti postignuti u okviru planirane zimske i letnje škole.

ОБЛИКОВАЊА НАСТАВЕ У ЕЛЕКТРОНСКОМ УЧЕЊУ ЗА УЧЕНИКЕ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ

У настојању да се настава ученицима учини занимљивијом, све чешће се примењује информациона технологија. С једне стране, то је условљено наглим развојем науке и великим бројем информација до којих може да се дође путем интернета и друштвених мрежа, с друге стране, брзина и проток информација су далеко већи, а такв начин долажења до нових сазнања је много прихватљивији за ученике

Светлана Спасић, дипломирани педагог,
Драган Грујић, мастер професор
технике и информатике за е-учење

Примена ИКТ-а у основношколском периоду развоја подстиче ученичку радозналост, забавна је и има високо мотивационо дејство. Рачунарске апликације постају „менталне“ алатке које су у стању да укључе ученике у сложене задатке критичког и креативног мишљења. ИКТ може имати важну улогу у свим фазама процеса учења и за ученике и за наставнике који их примењују, на пример :

- провера тренутне почетне тачке и претходног знања, искуства и вештина ученика
- обезбеђивање активности увођења и информисаности о новом садржају на интересантан начин
- подршка процесу учења кроз индивидуалне активности ученика
- обликовање активности и материјала за учење према индивидуалним карактеристикама и потребама ученика
- подршка провери праћење напредовања ученика

Коришћење рачунара и рачунарске технологије у настави за ученике основне школе, има много предности и на много начина може да унапреди процес наставе и учења. Као наставник, можете користити различите врсте образовних софтвера, од програма за увежбавање до програма водича, симулација и наставних игара, табела и база података. Употреба савремених информационо-комуникационих технологија у настави омогућава различите облике и методе електронског учења, али будући да је у средишту процеса учења и подучавања сам човек, не смеју се занемарити природа човековог учења, као и утицај нових технологија на учење. Наравно, у процесу планирања наставе кључну улогу имају бихејвиористичке, когнитивистичке и конструктивистичке теорије учења, као кључни фактори који утичу на развој модерних педагошких модела електронске наставе.

Приликом припреме и планирања наставе програм електронског учења за ученике основне школе треба тако прилагодити да се процес усвајања знања одвија кроз интеракцију. Електронско учење је специфична област, јер омогућава три важна облика интеракције: интеракција ученик-наставник, интеракција ученик-ученик и интеракција ученик – рачунар - софтвер. Зато, сваки наставник у оваквом окружењу треба максимално да искористи наведене предности и да што више програмских садржаја који то дозвољавају, реализује кроз кооперативно учење, као што је групни облик рада и рад у паровима, при чему ће ученици деловати интерактивно и учити једни од других, јер социјална интеракција има веома важну улогу у развоју сазнања, а трансфер знања и искуства обавља се путем социјалних контаката.

Позитивна специфичност учења кроз интеракцију огледа се у чињеници да ће ученици активно учествовати у процесу наставе, да ће поучавати једни друге, размењивати повратне информације, упућивати подршку и охрабрење једни другима када је то потребно, разматрати закључке и поткрепљивати своја мишљења релевантним чињеницама, што ће утицати на развијање критичког мишљења у настави. У раду са ученицима треба примењивати и колаборативни модел наставе, који предвиђа да ученици процењују довољност информација, идентификују друге, додатне изворе за учење, међусобно размењују радни материјал и идеје, размењују конструктивне критике, заједнички синтетизују идеје у план, самостално реализују пројекте...

Poštovani učenici, dobro došli u svet tehnike i informatike

Tehnika na jeziku tehnike

"Znati ne znači biti. Naučeno morate pokušati preneti u svakodnevni život"
Blaise Pascal

- Početak rada
- Forum opšte namene
- Obaveštenja
- Ciljevi i zadaci predmeta Tehničko i inf. obrazovanje

Приликом обликовања и дизајнирања задатака које поставља пред ученике, наставник треба пажљиво да бира задатке који падају у зону наредног развоја ученика. Дакле, треба постављати задатке који захтевају од ученика когнитивну структуру која још није развијена, што значи да ученик вероватно неће моћи самостално да реши такав задатак, али ће доћи до успешног решења задатка у кроз интеракцију са рачунаром, односно интеракцију са компетентнијим другом – другарицом из групе.

Овакав начин рада подстиче код ученика мисаоне процесе вишег нивоа и упућује их на истраживање и различите приступе ка решењу истог проблема. Важно је да ови задаци ангажују сва постојећа претходна знања ученика.

Одређени број наставних садржаја треба реализовати кроз причаонице и дискусионе форуме, при чему ће ученици кроз социјалну интеракцију размењивати информације, износити и сучељавати своја мишљења о одређеном проблему (одређеној теми), расправљати о одређеној тематској проблематици и тако учити међусобно једни од других. За дискусије и форуме наставник треба пажљиво да бира оне наставне садржаје који ће развијати креативно и критичко размишљање, треба одабрати детаље који ће подстаћи ученике да истражују и посматрају тему - проблем са различитих гледишта. У току дискусије наставник треба да охрабрује ученике, посебно треба „пробудити“, мотивисати и охрабрити „ћутљиве“ ученике који се не јављају у дискусијама.

Значајан сегмент у систему електронске наставе о коме предметни наставник такође треба да води рачуна је дизајн објеката за електронско учење. Наиме, приликом дизајнирања објеката електронског учења треба примењивати когнитивне стратегије које повећавају пажњу и перцепцију ученика:

- информације треба да буду смештене на средини екрана,
- кључне информације за ученике треба специјално нагласити употребом других боја, облика и величине текста, коришћењем графичких симбола и слично.
- Информације груписати у логичке целине (неки педагози предлажу целине од 5 до 9 информација).

GDE JE MESTO TUTORA U MASOVNOM OBRAZOVANJU?

MOOC (engl. Massive Open Online Course) postaje sve atraktivniji način obrazovanja, ne samo u računarstvu, nego i u drugim oblastima. Po podacima EdSurge (2013) 20% tržišta, 2013. zauzimaju kursevi iz područja humanistike. Od pionirskih pokušaja 2008, kad je George Siemens organizovao prvi kurs na univerzitetu Manitoba (Kolowich 2012), danas su najpoznatiji kursevi renomiranih univerziteta Stanford i Harvard i MIT instituta. Najpoznatiji organizatori MOOC kurseva, Udacity,¹ edX² i Coursera,³ nude brojne kurseve na engleskom jeziku. Danas se studenti iz celog sveta mogu uključiti i u kurseve koje se izvođe na francuskom (FUN – France Université Numérique),⁴ španskom (Mirianda X),⁵ arapskom⁶ ili kineskom⁷ jeziku, pa i na mnogim drugim. Učesnici nisu samo studenti. MOOC kursevi pružaju mogućnost uključivanja i osobama koje su već diplomirale pre mnogo godina ili čak nikad nisu ni upisivale fakultet.

dr. Viktorija Florjančič,
University of Primorska,
Faculty of Management Koper, Slovenia

MOOC kurseve otvoreni su svima. U MOOC kurseve uključuju se studenti, radnici, penzioneri i osobe koje ne rade. A svi žele steći neka nova znanja i veštine. MOOC kursevi su odlična podrška celoživotnom učenju (engl. Life-long learning).

Kod MOOC obrazovanja mnogo se piše o činjenici da kurs uspešno završava samo oko 5 do 10 % učesnika. Neki autori⁸ navode da uz činjenicu da je broj učesnika veoma velik (više hiljada) to i nije tako malo. Ali ako uzmemo u obzir komparaciju sa klasičnim online izvođenjima kursevima, razlike su značajne.

Zbog velikog broja učesnika i u želji da se smanje troškovi izvođenja MOOC kurseva (kursevi su, osim sertifikata, besplatni), model nastave obično ne uključuje tutore, koji su poznati u online obrazovanju. Tutor online obrazovanja ili obrazovanje na daljinu studente motiviše i jim pruža suštinsku podršku. Kod MOOC kurseva naglasak je na tzv. fasilitatore (engl. fascilitator), čiji osnovni zadatak je održavanje zajednice (engl. community). Fasilitator ne pruža suštinsku podršku, na obraća se svakom studentu posebno, nego studente tretira kao grupu. Tako studenti, koji nisu završili zadatke primaju mailove sa čestitkama za uspešan završetak sedmice ili zadatka. To za studenta koje je odgovoran za svoj rad može biti shvaćeno neozbiljno i demotiviše ga.

Mada se MOOC kursevi zaista masovno izvođe tek 2 godine, želimo za napredna istraživanja pružiti prve rezultate iz projekata Hands-On ICT.⁹ U okviru projekata, izvodio se pilotni MOOC kurs »Learning Design Studio«, koje je okupio 734 učesnika iz različitih zemalja. Kurs se održavao na engleskom jeziku, uz podršku 5 fasilitatora. Kurs je počeo 21. juna ove godine. Svake sedmice učesnici su morali izvoditi aktivnosti, koje su se nagrađivane bedževima. Sakupljanje bedževa vodilo je ka uspešnom završavanju

¹ <https://www.udacity.com/>

² <https://www.edx.org/>

³ <https://www.coursera.org/>

⁴ <http://www.france-universite-numerique.fr/>

⁵ <https://www.miriadax.net/>

⁶ <http://www.rwaq.org/>

⁷ <https://www.xuetangx.com/>

⁸ <http://www.mediacore.com/blog/is-the-95-mooc-dropout-rate-the-big-issue>

⁹ <http://handsonict.eu/>

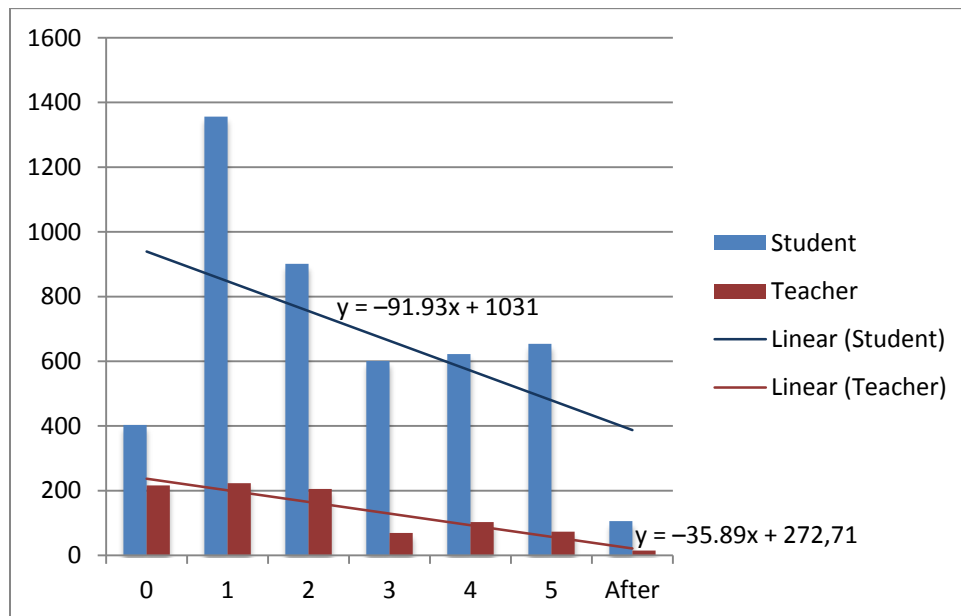
kursa. Podatke, koje prikazujemo u tabeli 1 sakupili smo na kraju kursa i ponovo nakon 2 sedmice, jer su studenti mogli završiti kurs i nakon oficijelnog završetka. Bedž je svake sedmice nosio sopstveno ime. U tabeli 1 prikazujemo originalno ime bedža na engleskom jeziku.

Bedž	Broj studenata na kraju kursa	Broj studenata – 2 sedmice po završetku
1. sedmica- Initiate	149	151
2. sedmica – Investigate	118	120
3. sedmica – Insire & Ideate	73	84
4. sedmica – Prototype	66	73
5. sedmica – Evaluate & Reflect	57	69
6. sedmica – Designer	51	63

Tabela 1: Uspešnost studenata

Iz tabele 1 vidno je, da veći broj studenata nije završio aktivnosti ni jedne sedmice (80% učesnika), a čitav kurs u roku je završilo tek 6,9% učesnika. Nakon dodatne 2 sedmice završilo je još dodatnih 12 učesnika, tako da je konačni procenat uspešnih učesnika 8,6 (Tabela 1). Kurs se sprovodio kroz Moodle10 platformu, koja omogućava sabiranje aktivnosti učesnika. Sakupili smo sedmične podatke o porukama na forumu i podelili ih u dve grupe – poruke fasilitatora (uloga nastavnika – engl. teacher) i poruke učesnika (studenata). Na slici 1 prikazujemo poređenje broja poruka fasilitatora i studenata po sedmicama.

Slika 1: : Poruke fasilitatora (teachers) i studenata (students) na forumima

¹⁰ <http://www.moodle.org>

Učesnici (studenti) su se u kurs uključili prije oficialnog početka kursa (sedmica 0), a mogli su, da studiraju i posle završetka (sedmica After). Iz slike 1 očigledno je da kada je veća aktivnost nastavnika na forumu, veća je i aktivnost učesnika. A što je još bitnije – opadanje aktivnosti studenata je veće nego opadanje aktivnosti nastavnika.

Rezultati pokazuju, da ubuduće, ako želimo izvoditi uspešan MOOC kurs, puno pažnje potrebno obratiti na podršku učesnika. Posebno, ako želimo, da je udeo onih, koji uspešno završe kurs, veći. Uloga tutora u online obrazovanju već je istraživana kao značajni faktor uspešnog studija (Sulčić i Sulčić 2007).

LITERATURA

EdSurge. (2013). MOOCs in 2013: Breaking Down the Numbers. EdSurge News.

<https://www.edsurge.com/n/2013-12-22-moocs-in-2013-breaking-down-the-numbers> (8. 2. 2014).

Kolowich, S. (2014) George Siemens Get Connected. The Chronicle of Higher Education – Technology.

<http://chronicle.com/article/George-Siemens-Gets-Connected/143959/>(3. 7. 2014).

Sulčić, V. i A. Sulčić. (2007). Can Online Tutors Improve the Quality of E-Learning? Issues in Informing Science and Information Technology, Vol.4.

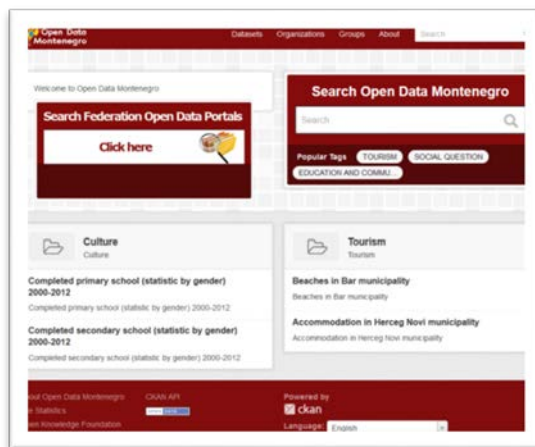
<http://proceedings.informingscience.org/InSITE2007/IISITv4p201-210Sulc388.pdf> (20. 9. 2014).

OTVORENI PODACI U SLUŽBI NAUČNOISTRAŽIVAČKE DJELATNOSTI

Otvoreni podaci (en. *Open Data, OD*) su zapisi u tzv. mašinski čitljivom obliku, a njihova glavna svrha je da se omogući lakša upotreba i ponovna upotreba tih zapisa. Klasičan način čuvanja podataka u elektronskom obliku često podrazumijeva puko skeniranje (kao slika niskog kvaliteta, jer je tako „brže i lakše“), a u najboljem slučaju kačenje fajlova u tekstualnom PDF, DOC ili XLS formatu, sa nikakvom ili malom mogućnošću pretraživanja i filtriranja tako predstavljenih podataka.

Tripo Matijević,
Snežana Šćepanović, Nađa Žarić
Fakultet za Informacione
tehnologije, Podgorica,

Otvoreni podaci, u zavisnosti od nivoa otvorenosti (<http://5stardata.info/>), treba da prebrode tu prepreku na najmanje dva načina: zapisujući podatke kao čisti tekst (XML, CSV, JSON, RDF,...), tako da svaki browser i tekstualni procesor mogu direktno da prikažu zapise, ali i da može da ih iščita i koristi bilo koji drugi program pozivom odgovarajućih predefinisanih API funkcija; i dodajući relevantne metapodatke, olakšavajući time svaku pretragu i dodatno međusobno povezujući različite setove podataka (en. *Dataset*).

Slika 2: Početna stranica open-data.me portala. Polja pri vrhu stranice omogućavaju da se pretraga vrši lokalno ili u federaciji portala.

U okviru HOMER projekta (www.homerproject.eu), u kome je partner i Univerzitet „Mediterran“, jedan od zadataka je bio da se kreiraju nacionalni OD portali, mjesta na kojima će se prikupljati datasetovi od značaja za svaku državu koja učestvuje u projektu. Tako je pušten u rad i crnogorski nacionalni OD portal www.open-data.me. Portal je izradio razvojni tim Fakulteta za informacione tehnologije Univerziteta „Mediterran“, a funkcioniše na platformi CKAN. Prednost CKAN platforme se ogleda u veoma razvijenom, ali prilično jednostavnom za korišćenje API-ju, podršci za sve popularne OD formate i lakom uvezivanju podataka i datasetova u okviru istog, ali i sa drugim OD portalima.

Opcija uvezivanja je iskorištena za kreiranje federacije OD portala koji su razvijeni u okviru HOMER projekta. Glavna funkcionalnost federacije je pretraga svih uvezanih OD portala na bilo kom od jezika na kojima su razvijani pojedinačni portali, što je osnova za omogućavanje pravog međunarodnog korišćenja,

budući da od korisnika ne zahtijeva poznavanje engleskog jezika. Taj način pretrage je omogućen korišćenjem standardnog EUROVOC rječnika na svim nacionalnim portalima.

Na crnogorskom nacionalnom portalu su prikupljeni podaci Ministarstva nauke, Ministarstva održivog razvoja i turizma, Zavoda za statistiku i nekoliko lokalnih turističkih organizacija, za sada ukupno 50 datasetova. Naravno da ti datasetovi nisu tu da budu prikazani na nekom web sajtu i da bi se Crna Gora pohvalila kako i ona ima svoje otvorene podatke – da bi otvoreni podaci ispunili svoju svrhu potrebno je da ih neko koristi. Na osnovu već postojećih datasetova, Ministarstvo nauke je oformilo tim za razvoj Crnogorske e-naučnoistraživačke laboratorije (www.nddesignstudio.com/virtuelnalaboratorija) – MELAB, sa ciljem prikaza, lociranja, pretrage i provjere raspoloživosti naučnoistraživačke opreme.

Slika 3: Pretraga opreme po ključnim riječima na MELAB

Informacije iz datasetova koje MELAB portal koristi obuhvataju podatke crnogorskih naučnoistraživačkih institucija (fakulteta i instituta), ali i nekoliko državnih institucija i predstavnika privrede koji imaju mogućnost davanja na korišćenje svoje naučnoistraživačke opreme. Za sada je prijavljena oprema na lokacijama u četiri crnogorska grada: Podgorici, Nikšiću, Baru i Kotoru. Po principu funkcionisanja otvorenih podataka, svako ko želi da javno objavi svoju opremu i uslove pod kojima se ista može koristiti ima mogućnost da doda te informacije. MELAB portal takođe omogućava pregled i pretragu opreme po tipu ili instituciji kojoj pripada, a takođe i interaktivno geolociranje opreme pomoću integrisanih Google mapa. U planu je dalji razvoj MELAB portala koji će omogućiti detaljniju pretragu opreme po karakteristikama, direktno prijavljivanje za korišćenje i pregled rasporeda zauzetosti opreme.

Inicijativa pokrenuta u okviru HOMER projekta, otvaranje i dostupnost svih podataka koji su načelno javni, ali je inače jako teško doći do njih, može isključivo pozitivno djelovati na dalji razvoj naučnoistraživačke, ali i ostalih djelatnosti u Crnoj Gori, i šire, ukoliko se na pravi način i u kontinuitetu bude radilo na razvijanju OD servisa.

Otvoreni podaci predstavljaju logičan slijed u razvoju mogućnosti web-a, omogućavajući mu da, barem jedan dio, od nepregledne šume preraste u organizovanu strukturu podataka koju će pojedinci moći da koriste na mjestu, u vrijeme i obliku koji im odgovaraju.

NEW EUROPEAN THEMATIC NETWORK

“FUTURE EDUCATION AND TRAINING IN COMPUTING: HOW TO SUPPORT LEARNING AT ANYTIME ANYWHERE” (FETCH)

The ETN FETCH is the new ERASMUS Lifelong Learning Programme (Erasmus Academic Networks) coordinated by University of Ruse (Bulgaria) for the period October 2013 – September 2016. The consortium includes 67 partners from 35 countries.

Suzana Loshkovska, FCSE, Ss Cyril and Methodius University, Skopje, Macedonia

The consortium's main aims are the achievement of intelligent growth, and building a knowledge and innovation based computer society through raising the quality of computing education, introducing modern innovative technologies in education, sharing knowledge, discussing methodologies, promoting exchange of good practice between all parties. Specific project objectives include development of: European Strategic Framework for Computing Education and Training 2020 (ECFCET-2020); European Evaluation Framework in Computing Education and Training 2020 (EEFCET-2020); recommendations for future digital curricula in Computing Education and Training 2020 and new didactical theories and learning models for using social media education.

The main Target Groups (TG) that will be accessed during the project are: university and national policy-makers in the field of computing education; university academic staff who are lecturers/trainers in Computing; bachelor, master & doctoral students; and research institutes and centres in Computing; companies and SMEs in the field of Computing.

SHORT DESCRIPTION OF THE WORKING PACKAGES

W1: (Project Management & Coordination) takes care of the precise implementation of all financial and administrative academic tasks of the project. WP1 is also responsible for monitoring project performance, results, and risk management.

W2: (National and European frameworks for development of Higher Education until 2020) will study existing National and European frameworks for development of higher education until 2020 and their implications for Computing. It will also investigate the suitability of novel approaches to plan, launch and teach computing; compare and evaluate traditional & scalable, web-based solutions for HE.

W3: (European Strategic Framework for Computing Education and Training 2020) addresses the development of a *European Strategic Framework for Computing Education and Training 2020 (ESFCET 2020)*, especially fulfilling *Europe 2020* objectives: smart, sustainable and inclusive growth. The aim is to create a solid, global strategic framework that leverages both local and transnational competences to enhance Computing Education in Europe and secure long-term competitiveness by expanding opportunities for learning mobility and enhancing partnerships between education, industry, alumni and society.

W4: (European Evaluation Framework in Computing Education and Training 2020) will take care of the development of a European Evaluation Framework in Computing Education and Training 2020 (EEFCET 2020).

The framework will be in line with the EQF, and will be evaluating three factors: Knowledge, Skills and Competences gained from Computing Education and Training. The development of the Framework will take into consideration the three stakeholders: 1) *Professors*, 2) *alumni*, 3) *Industry Experts*.

W5: (*Digital curricula in Computing Education and Training*) will address the changing nature of “curriculum” as textbooks and other learning resources go digital. The primary activity will be collecting information of best practice in digital curricula within European Higher Education Institutions (HEI). A series of virtual workshop discussions will be held, on identifying current technological trends and their possible integration in teaching practices within Higher Education Computing courses. WP5 will deal with the concepts of Open Educational Resources, e-textbooks and integration of online tools in the learning processes. In particular the aspects related to intellectual property rights and ethical questions of new digital curricula will be addressed.

W6: (*e-Learning and m-Learning in Computing supported by social media*). Social media plays an important role in the daily life of students with some preferring to be online 24/7. The challenge of this WP is to integrate students’ daily use of social media in learning. One goal of this WP is to give traditional Universities an important place in these new developments as centres of learning and education.

W7: (*Quality Assurance*) takes care of the assurance and evaluation of the quality performance of all project activities. It is an integral part of the Project to ensure that objectives are met in the most effective and efficient ways.

W8: (*Exploitation of Project Results*) exploits FETCH project results and concerns all activities designed to ensure that the results are appropriately recognized, demonstrated and implemented on a wide scale. It aims at promoting project outputs to relevant target groups and facilitating implementation of project results by highlighting them to relevant decision-makers.

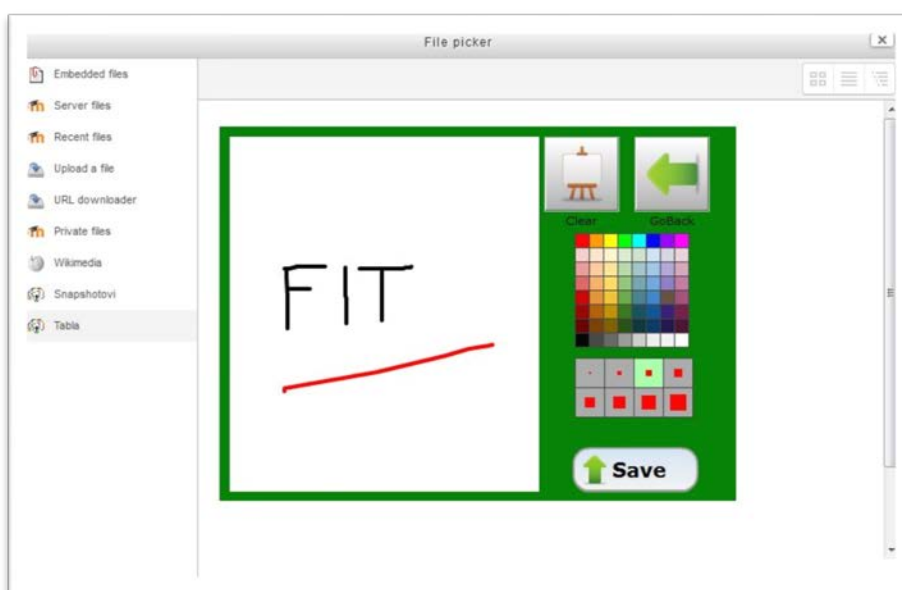
W9: (*Dissemination of Project Results*) takes care of disseminating information and materials relating to the FETCH project results through continuous updating of the on-line information, specifying the outputs and products of the project; organising and conducting international round table discussions and conferences; publishing the achieved results periodically in newspapers, magazines, brochures and scientific conferences and journals, making presentations on the TN activities at the universities, preparing newsletters, booklets, etc.

UČENJE JEZIKA UZ POMOĆ POODLL-A

Platforma za učenje *Moodle* je već dobro poznata, a njena primjena u nastavi nailazi na veliko odobravanje, kako kod nastavnog osoblja, tako i kod studenata. Mogućnosti *Moodle*-a su velike, ali ne uvijek dovoljne za učenje stranih jezika. Te potrebe sada zadovoljava *Poodll*, koji se od akademske 2014-2015. primjenjuje na Fakultetu za informacione tehnologije (FIT) i Fakultetu za strane jezike (FSJ) Univerziteta „Mediterran“ Podgorica.

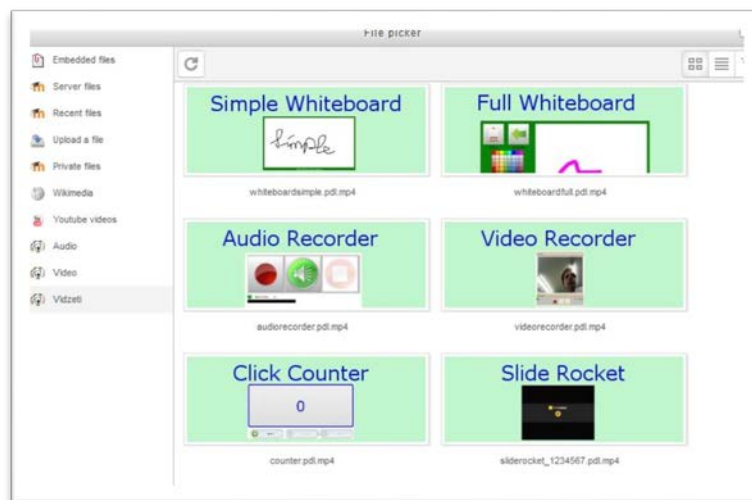
Žana Knežević,
Mladen Bukilić, Milena Dragutinović,
Univerzitet „Mediterran“ Podgorica

Poodll je skup posebnih aplikacija za *Moodle* čija je namjena da omogući funkcionalnost audio i video materijala i onlajn bijele table (*whiteboard*) (Slika 1). U osnovi je projektovan za učenje jezika, ali može naći primjenu i u drugim kursevima. *Poodll* je potpuno besplatan softver i ima otvoren izvorni kod (*open source*). Sastoji se od devet *Poodll* plagina (dodataka) za: filter, snimanje pitanja, predaju zadataka, povratnu informaciju za zadatak, vrstu zadataka, repozitorij, polje baze podataka, *Poodll* bilo gdje (*TinyMCE*) i *Poodll* bilo gdje (*Atto*).

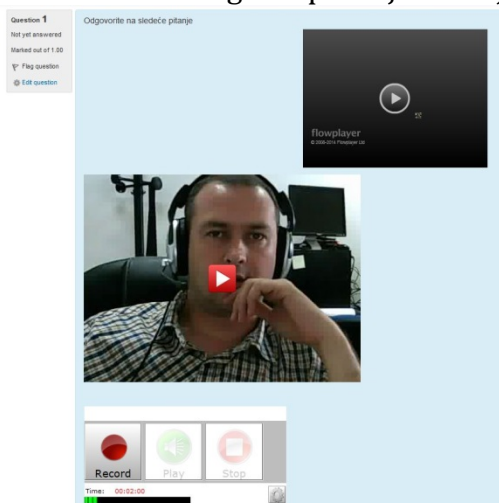
Slika 1. Prikaz *Poodll* bijele table

Poodll filter je glavni plugin koji obuhvata sve funkcionalnosti i konfiguracije. Osim toga, koristan je za ubacivanje malih aplikacija (*widgets*), kao što je prikazano na Slici 2, i za upravljanje multimedijalnim plejbekom.

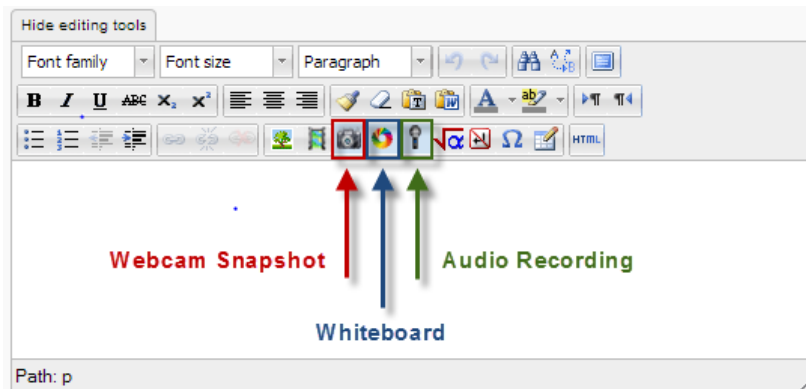
Slika 2. Prikaz malih aplikacija (*widgets*)

Plugin za snimanje pitanja daje studentima mogućnost da snimaju i crtaju kao odgovor na pitanja za kviz. Uz pomoć plugina za predaju zadataka studenti mogu da predaju snimljeni i crtani materijal, a

Slika 3. Prikaz video pitanja sa mogućnošću audio odgovora

zahvaljujući *Poodll Assignment Feedback*-u nastavnici mogu da pošalju studentim povratnu informaciju u vezi sa predatim zadatkom (Slika 3). Ovi plugini su primjenjivi za *Moodle*-ove nove zadatke (verzija 2.3 i novije), dok se za starije verzije koristi plugin za vrstu zadataka uz pomoć kojeg mogu da snimaju, crtaju i predaju zadatke. *Poodll* repozitorij omogućava studentima da snimaju, crtaju i slikaju (*snapshot*) uz pomoć *Moodle*-ovog repozitorskog sistema. Polje baze podataka dozvoljava studentima da crtaju i snimaju u poljima u *Moodle*-ovoj bazi podataka aktivnosti. Konačno, *Poodll* bilo gdje (*TinyMCE* i *Atto*) plugini omogućavaju ikonicu za svaki snimač i za bijelu tablu na odgovarajućem html editoru (*Atto* je novi difoltni html editor verzije *Moodle 2.7* i novije).

Slika 4. Prikaz izbora alata za uređivanje

Zahvaljujući *Poodll*-u i njegovim alatima za uređivanje (Slika 4), nastavnici i studenti mogu da: 1) snimaju audio materijal (može se snimiti glas ili bilo koji drugi zvučni oblik koji se direktno čuva u MP3 formatu), 2) snimaju video materijal (za pitanja, odgovore, različite zadatke), 3) crtaju, fotografišu, rade dijagrame (uz pomoć *Poodll*-ove onlajn bijele table moguće je crtati ili fotografisati, i sačuvati taj materijal), 4) koriste male korisne aplikacije (štoperica, fleš karte, kocke, mjerače vremena i slične aplikacije koje studentima olakšavaju rad), 5) koriste većinu ovih karakteristika na mobilnim uređajima (HTML5 kompatibilnost znači da će *Poodll* aktivnosti raditi na mnogim mobilnim telefonima i tabletima).

Prednosti *Poodll*-a su brojne:

- Umjesto dugog kucanja povratnih informacija za predate zadatke, sada je moguće da nastavnici snime govornu informaciju;
- Snimanjem video poruke, nastavnici mogu da pruže studentima detaljnu informaciju o načinu na koji se nešto radi, što je studentim prijemčljivije od čitanja pisanih uputstava;
- Studenti mogu da urade i predaju zadatke u audio ili video formatu, umjesto da kucaju tekst, čime štede vrijeme, a i mogu da pokažu svoju kreativnost;
- U nastavi jezika je veoma važno čuti odgovore studenata, čime se podstiče vježbanje vještine govora, pa opcija snimanja govora pruža adekvatnu pomoć;
- Za jednostavne zadatke koji podrazumijevaju nacрте, crteže i kratke odgovore, bez aploudovanja, može se koristiti bijela tabla;
- U integrisanom učenju jezika i nastavnog sadržaja (CLIL – *Content and Language Integrated Learning*) matematike i sličnih predmeta bijela tabla pruža veće prednosti od malog matematičkog editora u *Word*-u;
- Snimak (*snapshot*) je idealan kada se želi vidjeti konačan proizvod studentovog rada;
- Ostvarivanje videokonferencije u parovima.

Može se zaključiti da je *Poodll* posebno koristan za kreiranje i izradu zadataka, ali i kao alternativa za sve nastavne materijale u tekstualnoj formi na *Moodle*-u.

Izvori:

<http://www.cotronline.ca/mod/book/view.php?id=16922&chapterid=11684>

<https://www.plymouth.edu/webapp/help/wiki/PoodLL>

<http://poodll.com/about/>

DRUGA FAZA E-UČENJA U REPUBLICI SRPSKOJ

UVOD

Sanja Sablić,
LANACO, projekt menadžer

U 2012. godini, u Republici Srpskoj, započela je realizacija programa „Dositej - eUčenje po modelu 1:1“. Ideja programa je da se utvrde temelji za nov, moderan i efikasan sistem obrazovanja, kroz tri faze realizacije koje bi obuhvatile sve osnovne škole u Republici Srpskoj (187 škola).

FAZA I - 2012. GODINA

Tokom prve faze projekta, u 2012. godini, 65 centralnih osnovnih škola u Republici Srpskoj opremljeno je sa mrežnom infrastrukturom za 408 elektronskih učionica, koje su dobile 10.200 posebno dizajniranih računara (Intel Classmate PC) za učenike i 800 laptopa za nastavnike. Kroz realizaciju faze I, obučeno je 920 nastavnika za korištenje i integraciju tehnologije u nastavi.

Nakon prve faze „Dositeja“ proveden je niz drugih aktivnosti u cilju promovisanja elektronskog učenja i modernizacije nastave u Republici Srpskoj poput:

- Kreiranje onlajn platforme za razmjenu digitalnih obrazovnih materijala <http://itao.eobrazovanje.com>
- Kreiranje veb portala <http://www.eucionica.com> i elektronskog časopisa za publikaciju radova i aktivnosti vezanih za integraciju tehnologije u nastavi <http://casopisdositej.eucionica.com/>
- Takmičenje nastavnika u kreativnoj nastavi korištenjem Intel Classmate PC-jeva
- Napredna obuka nastavnika iz 30 škola po Intel® Teach programu
- Diseminacija materijala i znanja sa Intel® Teach radionice
- Istraživanja o efektima uvođenja IKT-a u nastavu itd.

FAZA II - 2014. GODINA

Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske krajem juna 2014. godine pokreće Fazu II projekta "Dositej - učenje po modelu 1:1".

U Fazu II projekta Dositej uključeno je još 60 osnovnih škola u Republici Srpskoj koje će do kraja novembra 2014-te dobiti opremu i računare za korištenje u nastavi na sličan način kako je to urađeno u prethodnoj fazi (7750 učeničkih računara, 550 nastavničkih laptopa, 310 elektronskih učionica itd.).

Obuka za nastavnike i IT administratore će se izvesti u 4 koraka:

1. Opšta obuka za rad sa Windows 8.1. i MS Office 2013

Ova obuka se izvodi samostalno, preko sistema za učenje na daljinu (Moodle), uz savladavanje lekcija i zadataka sopstvenim tempom.

2. Osnovi administracije Windows 8.1. i rad u mreži

Obuka za IT administratore se izvodi onlajn, putem interneta, u realnom vremenu. Polaznici tokom onlajn obuke, uz pomoć predavača, imaju priliku raditi vježbe na virtuelnim mašinama, kao da su u učionici za računarom.

3. Pedagoška obuka - integrisanje IKT-a u nastavi

Obuka za integrisanje tehnologije u nastavi obuhvata metodologiju, potencijalne resurse, alate i primjere priprema lekcija za primjenu u nastavi koja se izvodi uz računare.

4. Obuka za rad sa softverom za upravljanje učionicom

Obuka za rad sa softverom za upravljanje učionicom obuhvatiće objašnjenja funkcija programa, kreiranje i izvođenje elektronskog časa, nadgledanje i upravljanje učeničkim računarima, rad u grupama, testiranje i automatsko generisanje rezultata.

ZAKLJUČCI

Praćenjem aktivnosti u školama koje su bile uključene u fazu I utvrđeno je da u većini škola obučeni nastavnici mogu izvoditi nastavu uz pomoć isporučenih računara i programa, te da to i čine. Dodatni efekat projekta Dositej je izražen porast saradnje među nastavnicima, pogotovo u širenju znanja i razmjeni obrazovnih digitalnih materijala (pripreme za časove, prezentacije, edukativne igre, simulacije, video materijali itd.)

Posebno treba istaknuti značaj ovakvog projekta u manje razvijenim opštinama, koje se na ovaj način lakše uključuju u tokove savremenog društva.

U školama smatraju da upotreba računara u nastavi može biti vrlo korisna i kao:

- Pomoć nastavnicima u kreiranju inovativnih okruženja za učenje
- Pomoć učenicima u razvijanju informatičkih vještina i u razvijanju novih načina učenja
- Pomoć nastavnicima u primjeni različitih načina i stilova učenja
- Pomoć u radu sa djecom sa posebnim potrebama
- Pomoć u dodatnom motivisanju učenika

MLADI PREDUZETNICI U AKCIJI

Poslovno udruženje „**Forum** privrednika Čačka“ , uz podršku Ambasade Kraljevine Norveške u Beogradu realizuje projekat „Mladi preduzetnici u akciji“, koji je počeo u maju ove godine a završava se u decembru.

U Čačku, 1. oktobra 2014. godine
Radisav Marjanović, vođa projektnog tima

Cilj projekta je da podrži, ojača i unapredi porodični biznis i usmeri efikasnu tranziciju upravljanja na novu generaciju, koja treba da preuzme odgovornost za kontinuitet u poslovanju.

Projekat, takođe, ima za cilj da unapredi preduzetnička znanja i veštine mladih preduzetnika.

Projektni tim je pozvao mlade preduzetnike, koji rade u porodičnim kompanijama, kao i one koji imaju ili nameravaju da pokrenu sopstveni posao na teritoriji Grada Čačka, da se prijave i učestvuju u realizaciji projekta "Mladi preduzetnici u akciji".

Ključne aktivnosti projekta su:

- Obuka za mlade preduzetnike iz oblasti javnog zalaganja i razvoja poslovnog udruživanja,
- Osnivanje Kluba mladih preduzetnika u okviru Forum privrednika Čačka,
- Obuke za mlade privrednike iz oblasti upravljanja i vođenja kompanija, poslovnog planiranja, marketinga i prodaje i unapređenja inovativnosti i konkurentnosti,
- Obuka za unapređenje i razvoj porodičnog biznisa

Sve predviđene aktivnosti će imati konkretne rezultate za svakog učesnika, u formi razvojnih dokumenata urađenih na primeru sopstvene kompanije.

Svaku fazu implementacije projekta prate odgovarajuće promotivne aktivnosti kako bi javnost, a posebno poslovni sektor dali podršku realizaciji projekta, a rezultati doprineli unapređenju poslovnog okruženja. Tako će se promovisati i poslovne aktivnosti svih učesnika u projektu.

Jedna od ključnih aktivnosti projekta je osnivanje Kluba mladih preduzetnika Foruma privrednika Čačka. U sklopu ove aktivnosti, od 19.-21. juna 2014. godine u sali Naučno tehnološkog parka Čačak, održana je obuka „Razvoj poslovnih udruženja“. Obuci je prisustvovalo 32 polaznika sa teritorije grada Čačka i Gornjeg Milanovca koji rade u porodičnim ili imaju sopstvene firme.

Cilj obuke je bio da se mladim privrednicima ukaže na ulogu i značaj poslovnih udruženja i da ih upozna sa načinom njihovog funkcionisanja. Obukom su bile obuhvaćene sledeće teme: razvoj poslovnih udruženja, javno zalaganje, strateško planiranje i finansijska održivost udruženja.

Obuku je održala Asocijacija za ekonomski razvoj "ASED" iz Kruševca, koja je partnerska organizacija na projektu, a svoja iskustva u vođenju poslovnih udruženja iz domena javnog zalaganja, mladima su preneli članovi Foruma privrednika Čačka:

Zoran Tomašević, Dragan Jović, Dragan Gojković, Milić Popović i Radisav Marjanović. Polaznike obuke pozdravio je i g-din Vladimir Grujović, načelnik Gradske uprave za lokalno-ekonomski razvoj grada Čačka, koji im je predstavio mere i aktivnosti koje Gradska uprava sprovodi radi unapređenju poslovnog ambijenta u cilju podrške malim i srednjim preduzećima.

Sve projektne aktivnosti se završavaju prema terminskom planu a naredna je "Okrugli sto" u četvrtak 2.oktobra. Završna konferencija, na kojoj će učestvovati i ambasador Kraljevine Norveške je u decembru.

Improving the quality of support services for Students with Disabilities at Higher Education in Montenegro

The **TEMPUS Project** “Support and Inclusion of Students with Disabilities at Higher Education Institutions in Montenegro (*SINC@HE*)” that has been funded with the support of the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency has been designed to improve the quality and relevance of support and inclusion of higher education students with disabilities in Montenegro.

Lefkothea Kartasidou
Assistant Professor
Department of Educational and Social
Policy
University of Macedonia

The main goal was to create the conditions that will assimilate the quality of inclusion of Students with Disabilities (SwD) in EU HEIs and will be harmonized according to EU practices and policies. A long term objective of the outcomes was to strengthen the open society values regarding the inclusion of SwD in HEIs. The project has focused on providing support to SwD in order to improve inclusion in ME HEIs that is a priority equal and transparent access to higher education. This support was established through social services such as counseling, psychological support, assistive technology and teaching aids.

The proposed project took into consideration the problems and barriers that SwD are facing in HEIs as they are presented in different European and national studies and researches. Montenegro is a young country in process of European integration. In that sense, harmonization in all segments with EU regulation is one of Government’s primary tasks. Towards EU integration, Government of Montenegro has noted disharmony in field of education of individuals with disabilities as relevant social problem. In the absence of competitive human, material and technical recourses to support them, individuals with disabilities were able to be educated only in special schools and specialized institutions i.e. IERK. Relying on existing legal acts in cooperation and active support of Government of Finland, Montenegrin Government launched the process of institutionalization of this problem that resulted with defining and adopting “The Strategy for Inclusive Education in Montenegro” in 2009.

The main goal of the Strategy is to enable individuals with disabilities, to have high quality and available education in compliance with their interests, needs and possibilities. The SINC@HE project has managed to raise social awareness on disability issues, to train academic and non academic staff, has helped SwD to identify their needs and possibilities so that they can be empowered to actively participate in the university life. Furthermore some adaptations to the physical demands of certain groups of students with disabilities have been made concerning teaching environment, a Student Advisory Office has been established at the Association of Youth with Disabilities in Montenegro (AYDM) and special equipment is available for all SwD.

The results of the proposed project have given the chance to partners, students and academics in Montenegro to get highly important knowledge in support and inclusion of SwD in their daily academic life. The main goal of strengthening the open society values be combining best EU practices and policies has been indicated through University databases, registers at student advisory office and reports of workshops and events.

NAUČNI SKUP: SISTEM OBRAZOVANJA I DIGITALNA KULTURA

U organizaciji Odeljenja društvenih nauka, Crnogorske akademije nauka i umjetnosti (CANU) održaće se naučni skup **SISTEM OBRAZOVANJA I DIGITALNA KULTURA**, 7. novembra 2014. godine.

Zvanični sajt: <http://www.canu.org.me/>

KONFERENCIJA YU INFO 2015

U organizaciji Informacionog društva Srbije organizuje se **XXI konferenciju YU INFO 2015** na Kopaoniku, od 8. do 11. marta 2015. godine. Planirane su poznate prezentacije domaćih i svetskih IT kompanija, predavanja po pozivu priznatih stručnjaka iz Srbije, regiona i Evrope; izlaganje radova, radionice i konferencijske aktivnosti koje su obeležile prethodne dve decenije.

Zvanični sajt: <http://www.yuinfo.org/>

ODRŽAN XXI INFOFEST

XXI INFOFEST održao se od 28. septembra do 4. oktobra u hotelu „Maestral“ - Budva. Program INFOFESTa uključivao je izložbene, diskusione i prezentacione sadržaje

U Budvi se, počev od 1994, svake godine održava Festival informatičkih dostignuća – INFOFEST, selektivna tematska manifestacija koja predstavlja centralni ICT događaj u regionu.

Organizatori INFOFEST-a su Vlada Crne Gore (Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije) i konsultantska kompanija Biznis Link iz Beograda.

Međunarodna asocijacija FERAM je svrstala INFOFEST na listu “Deset najznačajnijih ICT skupova na Mediteranu”, dok je Jedinstveni informatički savez već osam puta dodijelio INFOFEST-u nagradu “Discobolos” za najbolji stručni skup u regionu.

NAUČNI SKUP: INFORMACIONE TEHNOLOGIJE 2015

Na Skupu će biti organizovana predavanja i rasprave na okruglim stolovima o trendovima razvoja informaciono - komunikacionih tehnologija u svijetu, kao i aktuelnim zbivanjima iz ove oblasti u Crnoj Gori.

Zvanični sajt: <http://www.it.ac.me/>

ONLINE EDUCA BERLIN 2014

ONLINE EDUCA BERLIN je jedna od najvećih internacionalnih konferencija posvećenih primjeni ICT u učenju u obrazovnim institucijama, javnim ustanovama i privatnim kompanijama. Tema ovogodišnje XX konferencija je “Changing Learning” i obuhvata veliki broj različitih aspekata primjene e-učenja.

Zvanični sajt: <http://www.online-educa.com/>

KONFERENCIJA INTED 2015

Deveta internacionalna konferencija INTERNATIONAL TECHNOLOGY, EDUCATION AND DEVELOPMENT – INTEAD 2015 održaće se u Madridu od 2-4. marta 2015. Godine.

Zvanični web sajt: <http://iated.org/inted/>

INFO ZA INTERNACIONALNE E-LEARNING KONFERENCIJE

Informacije o internacionalnim e-learning konferencijama, temama i uslovima učešća mogu se pročitati na sajtu **Academic Conference Worldwide**.

Zvanični web sajt:
<http://www.conferencealerts.com/topic-listing?topic=E-learning>

PODRŠKA RAZVOJU INFORMATIČKIH KOMPETENCIJA ZAPOSLENIH U OBRAZOVANJU

U toku novembra 2014, realizovaće se Naučno-istraživački projekat pod nazivom:

PODRŠKA RAZVOJU INFORMATIČKIH KOMPETENCIJA ZAPOSLENIH U OBRAZOVANJU.

Projekat će se odvijati online, preko veb portala:
www.azomjns.com/moodle.

Tema projekta je izrada multimedijalnih prezentacija za nastavu u programu Power Point-početni nivo.

Cilj istraživanja je provera efikasnosti novog modela za e-učenje. Ciljna grupa su zaposleni u obrazovanju, učitelji, nastavnici i stručni

saradnici iz osnovnih i srednjih škola Republike Srbije. Ideja projekta je da se istraži da li ponuđeni 5-fazni model pod nazivom 5 koraka može biti efikasna podrška zaposlenima u obrazovanju nasuprot e-učenju koje se zasniva na klasičnoj isporuci materijala. Informatičke kompetencije zaposlenih u obrazovanju su od velike važnosti za obrazovni i privredni sistem. Potrebno je omogućiti njihovo sticanje, unapređivanje i primenu nastavi u skladu sa zahtevima vremena u kome su informaciono-komunikacione tehnologije sveprisutne i menjaju odnos prema obrazovnoj tehnologiji. Projekat će obuhvatiti dve grupe učesnika, kontrolnu i eksperimentalnu. Učešće u projektu je besplatno za nastavnike i pružiće im priliku da nauče da samostalno kreiraju prezentacije za nastavu, da rade na stručnom usavršavanju preko Interneta, u online okruženju koje će uskoro postati neophodno za nastavu, naučiće da komuniciraju sa drugima preko elektronskih sredstava komunikacije koje omogućava Internet, imaće priliku da razmene iskustva sa kolegama iz različitih gradova. Od učesnika se ne očekuje predznanje u izradi prezentacija već samo dobra motivacija, volja da se uči i razmenjuju iskustva sa kolegama.

Projekat je organizovan za potrebe eksperimentalnog istraživanja u okviru doktorskog rada Marine Petrović, kandidata Prirodno-matematičkog fakulteta u Novom Sadu, smer Metodika nastave informatike.

Projekat podržava Agencija za obrazovanje MiJ i Centar za razvoj i primenu nauke, tehnologije i informatike iz Novog Sada.

**STRUČNI SKUP "INFORMATIČKE
TEHNOLOGIJE U FUNKCIJI INKLUZIJE",
BEOGRAD
29.NOVEMBAR, OD 10 DO 14H**

Već drugi put u ovoj godini organizovaće se stručni skup pod istim nazivom zbog velikog interesovanja za temu.

Ovaj stručni skup će imati nove teme koje se nadovezuju i nadopunjuju na teme sa prošlog skupa, održanog 12.4.2014. u Zemunu. Prethodni stručni skup je bilo moguće pratiti uživo u konferencijskoj sali i preko Internet prenosa (striming). Za novembarski skup se takođe planira prenos uživo preko Interneta.

Teme ovog skupa će se baviti pojmom inkluzije sa pedagoškog i psihološkog aspekta, digitalnom inkluzijom, asistivnim tehnologijama, hardverom i softverom koji se mogu iskoristiti kao obrazovna tehnologija. Otvorena diskusija na kraju skupa pokušaće da pruži odgovore na najčešće postavljana pitanja o inkluziji i nastavnom procesu. Organizator oba stručna skupa je Agencija za obrazovanje M i J, iz Novog Sada.

Prijave obavezno poslati na

azoseminar@live.com sa naznakom: Za stručni skup-inkluzija.

Više detalja o ovom i prethodnom skupu možete videti na: www.azomjns.com

**POZIV NA PRVI OD NIZA TRIBINA - STRUČNIH
SKUPOVA "INFORMATIČKO OBRAZOVANJE U
OSNOVNOJ I SREDNJOJ ŠKOLI - PROBLEMI I
REŠENJA**

Prvi stručni skup održaće se 31.10.2014, sa početkom u 14 sati (do 17č), u Beogradu, u Privrednoj komori Beograda, Kneza Miloša 12, na IV spratu u organizaciji Agencije za

obrazovanje MiJ iz Novog Sada, Pedagoškog društva informatičara Srbije iz Niša i Udruženja informatičke delatnosti iz Beograda.

Tema ovog skupa je: **"STANDARDI informatičkog obrazovanja u osnovnim i srednjim školama RS"**.

Stručni skup će početi uvodnim izlaganjima vezanim za temu, obraćanjem predstavnika zvaničnih institucija i diskusijom. Učešće je besplatno i otvoreno za sve zainteresovane učesnike. Cilj stručnog skupa je da se angažuje stručna javnost, nastavnici informatike, računarstva i tehničkog obrazovanja iz osnovnih i srednjih škola, zainteresovani predstavnici fakulteta u cilju formiranja predloga kako treba da izgledaju standardi informatičke obuke. Svi zaključci sa stručnih skupova biće dostavljeni Ministarstvu prosvete i tehnološkog razvoja RS. Pozivaju se sve zainteresovane institucije obrazovanja i informatičkih delatnosti, udruženja, učitelji, nastavnici i drugi da se uključe u rad stručnog skupa.

U planu je striming prenos preko Interneta za praćenje, diskusiju i pitanja. U slučaju nemogućnosti uživog prenosa biće predviđeni drugi kanali za postavljanje predloga i pitanja preko Interneta.

Zbog ograničenog broja mesta u sali neophodno je poslati prijavu za učestvovanje. U prijavi napisati: ime, prezime, radno mesto, grad. Ukoliko želite da izlažete na temu skupa obavezno je dostaviti kratak rezime izlaganja do 500 reči. Prijave obavezno poslati na azo-seminar@live.com sa naznakom: Za stručni skup. Broj izlagača je ograničen zbog vremena trajanja stručnog skupa pa će svaki predlagač biti obavешten da li je uvršten u program izlaganja.

Drugi stručni skup se planira za 24. januar 2015, od 10 do 15 sati

Tema ovog skupa će biti: **"Nastavni planovi za**

informatičko obrazovanje u osnovnim i srednjim školama RS".

Organizatori skupa: PDIS, Niš i AZOMJNS, Novi Sad. Više informacija na:
<http://www.azomjns.com/>

ŠESTA GODIŠNJA KONFERENCIJA "INFORMACIONO-KOMUNIKACIONA TEHNOLOGIJA U NASTAVI" 06. 12. 2014, NOVI SAD

Sesta po redu Konferenciju nosi naziv " IKT u nastavi ", organizovana od strane Agencije za obrazovanje " Marina i Jovan " iz Novog Sada i Centra za primenu i razvoj, nauke, tehnologije i informatike iz Novog Sada.

Akreditaciju za održavanje konferencije dao je Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje, AP Vojvodine.

Konferencija je namenjena svim zainteresovanim stranama, a posebno učiteljima, nastavnicima i stručnim saradnicima koji žele da prošire svoja znanja iz ove oblasti i / ili da podele svoja iskustva iz ove oblasti sa drugima.

Konferencija će imati plenarni deo sa izlaganjima predavača po pozivu i četiri radionice po izboru učesnika u popodnevnom delu.

U okviru radionice IKT u nastavi- osnovne i srednje škole-primeri dobre prakse biće izlagani prijavljeni radovi od strane učesnika seminara. Pozivamo Vas da prijavite svoj rad i podelite svoja iskustva sa drugima. Radovi će u izvodu biti štampani u Zborniku rezimea sa Konferencije. Rezime rada treba da ima do 500 reči. Tema rada mora biti iz oblasti primene IKT-a u nastavi. Maksimalan broj autora po radu je jedan.

KOTIZACIJA: ZA UČEŠĆE NA KONFERENCIJI: 3000 dinara. ZA UČEŠĆE NA KONFERENCIJI UZ IZLAGANJE RADA I ŠTAMPANJE REZIMEA: 4000 dinara

Prijave obavezno poslati na azo-seminar@live.com sa naznakom: Za konferenciju.

Više informacija na: <http://www.azomjns.com/>